

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda Yer Adlarının Kullanımı

Bilal Elbir¹

ORCID-0000-0002-8865-1240

Merve Yorulmaz Kahve²

ORCID-0000-0001-6818-5759

Öz

Sünbülzade Vehbi 18. yüzyıl şairlerinden olup Maraş'ta dünyaya gelmiştir. Vehbi'nin Divan, Lutfiyye, Tuhfe-i Vehbi, Nuhbe-i Vehbi, Şevk-engîz ve Münşeât'ı bilinen eserleridir. Vehbi, Arapça bilgisini "Nuhbe; Farsça bilgisini de "Tuhfe" adlı eserleriyle ortaya koymuştur. Şiirlerinde Nedim etkisi görülmekle birlikte lirizm açısından Nedim'deki coşkuyu yakalayamamıştır. Sünbülzade Vehbi'nin rindane, âşıkane şiirleri yanında hikemî tarzda yazmış olduğu şiirleri de vardır.

İlmî olarak ciddi bir bilgi birikimine sahip olan sanatçının dağınık ve eğlenceye meyilli olması, seviyeli edebî ürünler ortaya koyamamasının en önemli nedenidir. Anadolu'da, Rumeli'de ve Arap coğrafyasının değişik yerlerinde idari görevlerde bulunan Sünbülzade Vehbi, geniş bir sahada ömür sürmüştür.

İnsanoğlu, tabiat karşısında önce kendini daha sonra da kendi gözüyle dikkatini çeken özelliklerine göre çevresini tanımlamaya ve adlandırmaya çalışmıştır. Ad ve adlandırma insanlık tarihi kadar eski ve ona paralel olarak gelişen bir olgudur. Adıyla kendini bir başkasından farklı kılan insanoğlu, çevresini de - kullanım amacına ve işlevine göre- farklı adlandırmayı ihmal etmemiştir. İnsanlar, hem kendi adlarının hem de yeradlarının ne zaman ve nasıl meydana geldiklerini bunun yanında da anlamlarını merak ederek, önce kendi adını, daha sonra da yaşadığı

¹ Yrd. Doç. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi. bilal.elbir@hotmail.com

² Okutman, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, merveyorulmaz@hotmail.com

bölgedeki coğrafi adları daima sorgulamıştır. Yeradlarının verilmiş şeklini, anlamını ve geçirmiş olduğu değişimi inceleyen bilim dalı olan yeradbilimi (toponymie) de bu bağlamda milletlerin tarihleri, hayat tarzları ve kültürlerini aydınlatmada önemli veriler sunmaktadır. Yeradbilimin, edebi eserlerde kullanılan yer adları üzerine çalışan dalı ise yazıneradbilim olarak bilinmektedir. Yazın yeradbilim kapsamında değerlendirilecek malzemenin en hacimli bulunduğu eserler arasında ise klasik edebiyat kültürü içinde yer alan divanlardır. Hemen her şairin divanında yer adlarını bulmak mümkündür fakat bazı şairlerin divanları yer adları bakımından oldukça zengin bir malzeme sunmaktadır. İşte bu divan şairlerinden biri de Sünbülzade Vehbi'dir. Onun divanda yaşadığı geniş coğrafyanın izlerini yer adları üzerinden sürmek mümkündür.

Çalışmamızda sanatçının divanından hareketle yer adlarının listesi çıkarılarak kullanım sıklığı ortaya konulacaktır. Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yer adları: "ÜLKE, ŞEHİR VE BÖLGE ADLARI; NEHİR, DAĞ VE DENİZ-KÖRFEZ ADLARI; KUTSAL MEKÂN ADLARI; GEZEĞEN, YILDIZ ADLARI ve EFSANEVİ YER ADLARI" ana başlıkları altında listelenerek tasnif edilecektir. Vehbi'nin kullandığı yer adlarının hayatı ve edebî kişiliğiyle ilişkisi kurularak tasnifi yapılacaktır. Yer adlarının tespit edilmesi daha sonra yapılacak yer adı çalışmaları için önemli bir başlangıç olup yer adları sözlüğü için temel teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sünbülzade Vehbi, yer adbilimi, 18. Yüzyıl*

Toponyms In The Head Of Sünbülzade Vehbi For Use

Bilal Elbir³

ORCID-0000-0002-8865-1240

Merve Yorulmaz Kahve⁴

ORCID-0000-0001-6818-5759

Abstract

Sünbülzade Vehbi was one of the 18th century poets and came to the world in Marash. Vehbi's Divan, Lutfiyye, Tuhfe-i Vehbi, Nuhbe-i Vehbi, Sevki-engîz and Münşeât are known works. Vehbi, Arabic knowledge "Nuhbe; His knowledge of Persian is also revealed by his works called "Tuhfe". Nedim influence seen in poems, but in terms of lyricism did not catch the enthusiasm in Nedim.Sünbülzade Vehbi also has poems that he wrote in a style Rindane , Aşıkxane alongside Hikemi style...

The fact that the artist, who is scientifically savvy, has a scaylettered and amusing tendency is the most important reason why he can not reveal the leveled literary products. Sünbülzade Vehbi, who is in administrative positions in Anatolia, Rumeli and different parts of the Arabian geography, has a long life span.

Mankind has tried to identify and name the environment first according to the properties that draw attention to itself and then to their own eyes. The name and naming are as old as human history and develop in parallel with it. The human beings, who differ from one another by their

³ Yrd. Doç. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi. bilal.elbir@hotmail.com

⁴ Okutman, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, merveyorulmaz@hotmail.com

name, have not neglected to name their surroundings differently - according to purpose and function. People are always questioning the geographical names in the region where they live, then their own name, and then wondering what their names and places are and how they have come to fruition. In this context, the toponymie, which is a science branch that delves into the way in which the toponymie are given, their meaning and the change they have undergone, presents important data in illuminating the histories, lifestyles and cultures of nations. Toponymie, literally works on the place names used in the work of the name is known as toponymie. Among the works in which the materials to be evaluated in the summer period are the most voluminous are the divans who take place in the classical literary culture. Almost every poet can find place names on his divan, but some poets' divans offer a very rich material in terms of place names. One of these divan poets is Sünbülzade Vehbi. It is possible to trace traces of wide geography where he lives on the grounds through place names.

In our work, the list of place names will be removed from the artist's divan and the usage frequency will be revealed. Sünbülzade Place names in Vehbi Divanı: "COUNTRY, CITY AND REGIONAL NAMES; RIVER, MOUNTAIN AND SEA-GULF NAMES; THE SACRED SPACE NAMES; PLANET, STAR NAMES AND LEGENDARY LOCAL NAMES "under the main headings. It will be classified by establishing an association with the life and literary personality of the place names used by the Vehbi. Identification of place names is an important starting point for later place names work and is the basis for the place names dictionary.

Keywords: *Sünbülzade Vehbi, placebuilding, 18th century*

Giriş

Divan şairlerinden Sümbülzade Vehbi, 1718 yılında Maraş'ta doğmuş olup. asıl adı Mehmed bin Râşid bin Mehmed'tir. Vehbi köklü bir aileye mensuptur. Vehbi'nin dedesi Mehmed Efendi Maraş'ta müftülük yapmıştır ve “Nûrû'l-ayn”, “Kitâbü't-tenzîhât”, “Tevkîû'l-âle fi-şerhü'l-Eşbâh” adlarında eserleri vardır. Babası Râşid Efendi, III. Ahmed'in nâib olarak görevlendirdiği Seyyid Vehbi'nin yanında görev yapmaktadır (Beyzâdeoğlu, 2000: 14).

Vehbi, Maraş'ta ilim tahsil ettikten sonra tahsilini ilerletmek ve devletin imkânlarından daha çok faydalanmak amacıyla İstanbul'a gelir ve kendisine kadılık görevi verilir. Devrin ileri gelenlerine gazel ve kasideler sunarak onlarla samimi ilişkiler kurmuştur. Kurmuş olduğu bu münasebetlerle Rumeli ve Anadolu'nun birçok yerlerinde kadılıklarda bulunma imkânına kavuşmuştur. Arkadaşı Surûrî, onun Yaş ve Bükreş'te 17 yıl kadılık yaptığını, Eflak, Boğdan ve Siroz'da da bulunduğunu ifade eder (Yenikale, 2012: 14).

Sümbülzade, nikris hastalığına yakalanarak yatağa mahkûm olarak 7 sene yattıktan sonra 28 Nisan 1809'da İstanbul'da vefat etmiştir. Edirnekapı mezarlığına defnedildiği belirtilmesine rağmen bugün mezarı belli değildir (Akün, 1970: 238). Ölümü üzerine, dostu Sürûrî şu tarihi düşmüştür:

Gitdi şeyhu'ş-şu'arâ Vehbi-i sâhib-âsâr
Bü'l-heves pîr-i cevân-tâb' idi fevka'l-âde

Lâle vaktinde vefât itdi didüm târihin
Gülşen-i Cenneti me'vâ kıla Sümbülzade (Naci, 1995: 90-91).

XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti birçok alanda gerilemeye başlamış ancak kültür ve edebiyat hayatı bu gerilemeden hemen etkilenmemiştir. III.

Ahmet ve III. Selim gibi kültür ve sanat hamisi padişahların katkılarıyla edebiyat hayatı canlılığını devam ettirmiştir.

“Sünbülzade Vehbi'nin laubali ve ahlak dışı eserler yazdığı belirtilmekteyse de bunların pek azı günümüze ulaşmıştır. Zağra kadılığında kethüda olan Süruri'nin Hezeliyyat'ında Vehbi hakkında hicivler bulunmaktadır. Bu tür şiirlere divanında rastlanmaması, Şevkengiz adlı eserinin divan nüshalarında bulunmaması şairin bunları divanına almadığını düşündürmektedir. Vehbi'nin şiirleri söz sanatlarının zenginliği bakımından önemlidir. Hayatı hakkında birçok bilgiye de özellikle kasidelerinden ulaşılmaktadır. Ayrıca şiirleri mahalli kelime ve deyişler açısından çok zengindir. Şiirlerinde Nedim ve Sabit etkisi açıkça görülmektedir. Çağdaşı Keçecizade İzzet Molla, Vehbi'yi asrının reisü'ş-şuarası kabul ederken Ziya Paşa onu çölde yetişen kokusuz güle benzetmiş, Muallim Naci ise Vehbi'yi orijinallik özentiyle şiirselliği kaybettiği için eleştirmiştir. Ali Canip Yöntem, Vehbi'nin şiirleri arasında divan edebiyatı estetiğine uygun ve başarılı pek çok örnek bulunduğunu belirtmektedir” (Kuru, 2010: 141).

Vehbi, Arapça bilgisini “Nuhbe; Farsça bilgisini de “Tuhfe” adlı eserleriyle ortaya koymuştur. Şiirlerinde Nedim etkisi görülmekle birlikte lizm açısından Nedim'deki coşkuyu yakalayamamıştır. Sünbülzade Vehbi'nin rindane, âşıkane şiirleri yanında hikemî tarzda yazmış olduğu şiirleri de vardır.

Sünbülzade Vehbi, ilmî yönü kuvvetli, kolay yazabilen güçlü bir şair olmasına karşın zevkine düşkün, derbeder kişiliği sebebiyle yeteneğini şiirlerine tam manasıyla yansıtamamıştır.

Osmanlı Şiiri Tarihi adlı çalışmasında Gibb'in Vehbi hakkındaki değerlendirmesi şu şekildedir:

“Bir şâir olarak Vehbi'nin gücü, gayretiyle orantılı değildir. Kasidelerinin bazıları gerçekten çok fazla uzundur ve sözlük çalışmasıyla üretkenliğinin âbideleridir. Ne var ki bütünüyle ilhamdan yoksun, sıkıcı

olduğu kadar da bayağı ve soluksuzdur. Beyitleri birbirinden bağımsız olarak nazmedilen gazelleri, kasidelerine nazaran daha başarılıdır. Gazellerini ‘kokusuz yaban güllerine’ benzeten Ziya Paşa’nın görüşüne iştirak etmekte biraz zorlanırsınız. Ziya Paşa, onun mesnevîlerinin, gazellerinden daha iyi olduğunu düşünmektedir....Vehbi iyi bir bilim adamı ve kültürlü bir kişidir ve bu özelliği de gazellerinden ziyade mesnevîlerinde görülmektedir. Mesnevîlerin bilgi yüklü olması iyi bir şiir ya da şiir olması anlamına gelmemektedir”(Gibb, 1996: 435).

Sünbülzade Vehbi’nin günümüze ulaşan altı adet hacimli eseri vardır. Bu eserleri Divan, Lutfiyye, Tuhfe-i Vehbi, Nuhbe-i Vehbi, Şevk-engîz ve Münşeât olarak sıralayabiliriz. Kaynaklarda bu eserlerin dışında “İkdü’l-cümân” adında bir eserin de olduğundan bahsedilmektedir.

Divan’da 9 adet mesnevi nazım biçimiyle yazılmış şiir, 52 adet kaside, 8 adet muhammes, 1 terkîb-i bend, 41 adet kıt’a, 2 adet nazım, 271 adet gazel, 1 adet müstezat ve 32 adet müfred bulunmaktadır (Yenikale, 2012: 25-32).

Adbilimin en önemli alt birimlerinden biri olan yeradbilim (toponimi);yeradlarının meydana geliş şekillerini, anlamlarını, yapılarını, tarihi süreçteki değişim, dönüşümleri ve geleneği açıklayan bilim alanıdır. Adlandırmada kullanılan “yeradı” ile kastedilen ise özel ad niteliğindeki coğrafi adlardır. Bu adların sınırlarını haritalardan veya yöre halkından derlenen suadları, orunadları, eladları, yoladları, dağadları, bağadları, kentlikadları, ormanadları oluşturur. Tüm bu adlandırmalar milletlerin yeradı verme geleneğinin ortaya çıkarılması açısından büyük önem arz etmektedir. Çünkü milletler bir yeri adlandırırken bu adlandırmaya gelenek, görenek, tarih ve kültürlerinden hatta etnik kökenlerinden izler bırakmaktadır. Yeradbilimin asıl uğraş alanını da gelenek ve ad arasındaki bu ilişkiyi, halk etimolojilerinden ayrı tutarak, ortaya çıkarmak oluşturmaktadır.

Yeradbilimle ilgili başka bir alan da yazıneradbilimdir. Rus. *toponimika poetičeskaya* terimi karşılığında teklif edilmiş olan yazıneradbilim, yeradbilimin bir kolu olup roman, hikâye, destan, masal, şiir, bilmece gibi edebi türlerde ve eserlerde geçen yeradları üzerine yapılan araştırmaları kapsar (Podol'skaya 1978:143).

Edebi türlerde geçen yeradlarının bir kısmı gerçek olabileceği gibi bir kısmı da yazar ve şair tarafından yaratılmış hayali yeradları olabilir. O,bu gerçek ya da hayali yeradlarıyla okuyucuya birtakım mesajlar verebilir. Yeradbilimci veya edebiyat eleştirmeni incelediği edebi eserlerdeki yeradlarını bu gözle değerlendirip eserin yazarı/şairi hakkında bazı değerlendirmelere ulaşabilir.(Şahin 2015: 79).

Çalışmamızda, yazıneradbilim kapsamında Sünbülzade Vehbi Divanı'daki yeradları tasnif edilerek bu adların kullanım sıklığı ortaya konulacaktır.

A. Ülke, Şehir ve Bölge Adları

Maraş'ta doğduğu bilinen Sünbülzade Vehbi, üstlendiği görevler vesilesiyle geniş bir coğrafyayı gezme imkânı bulmuş, bu sahada yer alan ülke, şehir ve bölge ve semtlerin adlarını da şiirlerinde sıkça kullanmıştır. Eğitim gördüğü İstanbul ve İstanbul'un "Tophane, Bebek, Kâğıthane, Kumkapı" gibi semtleri onun şiirinde yer almıştır. Pek çok divan şairinde olduğu gibi şehir adlarıyla rediflenmiş şiirler Vehbi'de de görülmektedir. "Manisa ve Edirne" redifli şiirleri en dikkat çekici olanlarıdır. Kadılık görevi sebebiyle Anadolu ve Rumeli'nin pek çok şehrinde bulunan Sünbülzade Vehbi'nin, bu görevini on yedi yıl boyunca Yaş ve Bükreş'te sürdürdüğü ayrıca Eflak, Boğdan ve Siroz'da bulunduğu arkadaşı Süruri tarafından nakledilmektedir.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen ülke, şehir ve bölge adları ve divandaki örneklerden bazıları şunlardır:

“Çin, İsfehan/ Sıfâhân, Bağdat, Hutun/Hoten/Hita/ Hatâ, Meçin/Maçin, Hindistan, İstanbul/Sitânbul, Mısır, Horasan, Edirne, Manisa/Magnisa, Bolu, Diyâr-I Rûm, Nemçe, Irak, İran, Bebek, Yemen, Sakız, Firengistan, Tophane, İstanköy, Şam, Çatallar, Kıztaşı, Kuruçeşme, Portakal, Şiraz, Gülhane, Kâğıthane, Babil, Keşmîr, Rodos, Beşiktaş, Gümüşsuyu, Anadolu, Galata, Kumkapı, Fener, Okmeydanı, Güzelhisâr, Buhara, Aydın, Yenişehir, Tebriz, Acem, Keşan, Azerbaycan, Yergök, Bengale, Bursa, Zincirlikuyu, Kandehar, Habeşistan, Fas, Kahire, İskenderiye, Afrika, Kostantuniyye, Semerkand, Bedahşân, Musul, Kirmân, Mâzenderân, Kırım, Mogolistân, Sofya, Niş, Macaristân, Dimeşvâr, Varadin, Roma, Rîm, Gülpâyegân, Zagreb, Eskizagara, Eflâk, Darende, Nişâbûr, Nevşâd, Sûdân, Cürcân, Magrib, Maşrik, Hâveristândan, Zagra, Acemistân”

Ne şeb zülf-i bütân-ı hitta-i **Çîn** (K.3/5)
Şikenc-i turrasından çîn-ber-çîn

Nihâvend ü '**İrâk u Isfahân**'da görmemiş 'uşşâk (N.4/34)
Nevâ-sencân-ı nâz u şîveyi bu tarz-ı ra'nâda

Sadefler dâg-ber-dildir güher-pâşî-i destinden(N.5/21)
Bu hacletdir ciger-hûn eyleyen la'l-i **Bedahşân**'ı

Sitâyiş-kerde-i ni'me'l-emîr etmiş kılıp tevfik (N.7/4)
Hudâ **Kostantuniyye** fethini ol nesl-i zî-şâna

Hezârân Nâdir'i ma'dûm eder şemşîr-i hûn-hwârı(N.7/15)
Gürîzân olsa da farzâ **Horâsân**'a hirâsâne

Muhanned seyf-i cevherdârı gitse sûretâ **Hind**'e (N.7/18)
Heyûlâda düşer cân havfi Keykâvûs u Hâkân'a

Geçip Lâhûr u mâhûru '**Acem**'de söyledim vasfiñ (N.7/39)
Nihâvend ü '**İrâk u Isfahân**'da nagme-sencânı

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Horâsân'ı basar bir bende-i nâçîz-ı dergâhıñ (N.7/59,60,61,61,63)
Tenezzül eylemez iklim-i serbest-i **Horâsân**'a

Mü'ekkel eyleseñ bir bendeñi şemşîr-i kahrîñla
Müşâbih eyler **Âzerbâycân**'ı cism-i bî-câna

Düşer teb-lerze bîm ü dehşetinden ehl-i **Tebrîz**'e
Bıraksañ germî-i hışmîñdan âteş semt-i **Kirmân**'a

Hudâvendâ seniñ füşat-sarây-ı mülküñe nisbet
Hemân **Mâzenderân** zindândır **Kâşân** kâşâne

Sitânbul cümle 'âlemden 'ibâret başka 'âlemdir
'**Acem** nısf-ı cihân ta'bîr eder gerçi **Sıfâhân**'a

Beşiktaş'ıñ olursa mün'akis tasvîr-i dil-cûyu (N.7/66)
Olur seng-i hacâletle şikeste âyine-hâne

Bu **Kâğıdhâne**-i âbâdı taklîd eylemiş gûyâ(N.7/69,70)
Ser-i Zâyende-rûd üzre o Sa'd-âbad-ı vîrâne

Temâşâ eyledim nev-bâg u nev-tâlâr-ı **Şîrâz**'ı
O külhanda ne mümkün ola âb u tâb-ı **Gülhâne**

'Ubûr etdikde **Bâbil**'den bulup Hârût u Mârût'u (N.7/92)
Füsûnumla bün-i çaha kaçırdım şermsârâne

Kadîmî iştihârımdan ziyâde şöhretim şimdi(N.7/100)
Yetişdi **Hind ü Sind**'e hitta-i **Îrân u Tûrân**'a

Nola **Şîrâz**'ı versem versem ben o hâl-i 'anber-efşâna (N.7/104)
Bulunmaz **Hind ü Keşmîr ü Hoten**'de böyle bir dâne

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Şeker-güftârî-i kand-i leb-i şîrîniñe Vehbî (N.7/109)
Semerkand ile mülk-i **Kandehâr'**ı verdi şükrâne

Ni'am-perverde-i **Rûs'**um deyü söylerdi bî-pervâ (N.8/29)
Bir iki gün yiyip içmekle hûk u hamr-ı küffârı

Rodos'da bâğı mesken eylemişdi bâğî-i hâ'in (N.8/32)
Getirdim kal'a-bend etdim o çakır gözlü mekkârı

Kırım halkı eder ol dûzahı öyle tatayyur kim (N.8/48)
Kef-i küffâra verdi öyle mülk-i cennet-âsârı

Mogolistân'a gitse deşt-i Kibçag'a firâr etse (N.8/56)
Yine ihzâr ederdiñ gönderip bir iki **Tâtâr'**ı

Ol âsaf-ı **Hâtem-**şiyemiñ 'âtîfetinden (N.9/5)
Dil-sîr-i ni'am leşker-i ordû-yı hümâyûn

Akın eyler guzât emvâc-ı deryâ gibi her sûdan (N.10/5)
Macaristân-ı kâfir mâcerâyâ yekdir Allâh yek

Meçine harbesine harbî-i bed-kirdârıñ (N.11/6)
Hıfz-ı Bârî olur elbet siper Allâh yekdir

Hazret-i pâdişeh-i Cem-haşem-i devrânıñ (N.13/1)
Hışımına mazhar olup buldu belâsın **Nemçe**

Geçip hod-râyılıktan belki rây isterdi **Rây-ı Hind** (N.15/36)
Akıtsa ceyš-i deryâ-cûşunu **Hindûsitân** üzre

Soydu dilki gibi **Eskizagara** halkı beni(N.16/39)
Çıkarıp postum edince yakamı böyle dü-nîm

Bâd-ı bahâr-ı dil-küşâ feyz-âver-i bûy-ı İrem (N.22/1)

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

‘Anber gibi sünbül hevâ müşg-i **Hoten**'den urdu dem

Eflâke hem-ser pâyesi fark-ı Hümâ'ya sâyesi (N.22/20)
Olmuş sa’âdet vâyesi bu rütbedir ‘âlî-himem

Benim ol Hüsrev-i Şevket-nümâ-yı mülk-i ma’nâ kim (N.34/46)
Deger bir nazm-ı şeh-beytim niçe taht-ı **Buhârâ**'yı

Bâgî eder zemîn-i **Nişâbûr u Çîn**'e dek (N.37/6)
Nevşâd'dan edip sefer-i nevbahâr gül

Nevbet ile pâsbân-ı âsitânı olmaga (N.45/10)
Hâveristândan gelir mihr ü kamer her subh u şâm

1 Meyl edip hüsn-i dil-ârâsına **Magnisa**'nîñ (N.56/1)
2 Oldum üftâde temennâsına **Magnisa**'nîñ
3 Kays olursam nola sahrâsına **Magnisa**'nîñ
4 "Dil verip bir saçı leylâsına **Magnisa**'nîñ
5 Düşdü göñlüm yine sevdâsına **Magnisa**'nîñ"

Başıma ‘âlemi teng etdi belî zîk-i ma’âş (N.57/2)
Vüs’at-i hâle medâr olmaga ammâ **Bolu**-vâr

Çıkmasın ammâ sadâsı falya vermekden sakın (N.58/2)
Gerçi sür’atle atıldıñ Vehbiyâ **Tophâne**'ye

Hoş geldi baña şeh-r-i dil-ârâ-yı **Edirne** (N.68/1)
İstanbul'u aındırdı temâşâ-yı **Edirne**

Eyledi bu bâbda gûyâ **Gümüştuyu**'n sebîl (T.12/6)
Mâhasal muhtâc idi âba o bâb-ı dil-küşâ

‘İlm ü fazlı sadr-ı **Rûm**’u eyledi tahsîs aña (T.18/5)

Ehl-i dâniş iftihâr etmekde ber-vech-i ‘umûm

Hazret-i sadr-ı **Anatoli**-i ‘âlî-şânîñ (T.19/1)
Zâtıdır matla’-ı iclâlde mihr-i rahşân

Mansıba pâye-i a’tâf ile revnak-bahşâ (T.20/6)
Câh-ı evfak **Galata** mecd-i ‘atâ monlâya

Zülâlî-i sühan-perver **Sitanbul'dan Buhârâ'ya** (T.28/1)
Vatan şevkiyle seyl-âsâ akıp gözden nihân oldu

Yeñiden etdiler eski ‘ibâdetgâhı âbâdân (T.29/4)
Yeñişehr ehliniñ bu sa’y-i bî-hemtâsıdır meşkûr

Mahfî hıyânetle hemân nakz eyleyip ‘ahd ü emân (T.34/10,12,21)
İklîm-i **Mısr**'a nâgehân girmişdi küffâr-ı le’îm

Te’sîr-i ism-i **Kâhire** hükmün çıkardı zâhire
Mümkün mi kalmak kâfire böyle bir iklim-i cesîm

*İskender-âsâ Mısr hem evvelce kahr ile alıp
İskenderiyye Kal’asın aldı bu demde Şeh Selîm*

Yine iklim-i **Afrîkâ**'yı aldıñ oldu ‘unvânîñ(T.35/12)
Hakîkatde şeh-i gîtî-sitân şevketlü hünkârım

Bezm-i sühande meşreb-i Hâfız'la Vehbiyâ(H.E.9/7)
Bu neş’eyi veren mey-i **Şîrâz**'dır baña

Furât u Dicle-âsâ cûşiş-i eşk-i revânîñla(H.E.26/2)
O şûhuñ cennet-i kûyun behişt-âbâd-ı **Bagdâd** et

Ricâliñ başı bağlı olduğundan emr-i şâhîye(H.E.32/5)
Horâsânide olmuş hey’et-i destâr pîç-â-pîç

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Pür-mey-i gül-gûn görüp sandım dehân-ı yârda(H.E.37/4)
Hokka-i yâkûtda la'l-i **Bedahşân**'dır kadeh

Kâle-i hüsnünü gösterdi **Burûsa**'da meded(H.E.45/1, 2)
Nakd-i ârâm-ı dili aldı bu rû-sâde meded

Tıfl-ı nâzım **Bebek**'e seyre gidince tenhâ
Merdüm-i dîde kalır eşk ile deryâda meded

Çâh-ı zekan üftâdesi dil-beste-i zülfüz(H.E.51/2)
Zincirlikuyu anıñ için meskenimizdir

Vermez safâ-yı la'l-i lebin **Hâtem** olsa da(H.E.54/3)
Asl-ı 'akîki hoş biliriz kim **Yemenlidir**

Seferber-i reh-i 'aşkıñ niçe diyâra gider(H.E.55/1,2)
Güzel adıñ işidip tâ **Güzelhisâr**'a gider

Gubâr-ı pâyıñ için **Isfahân**'dadır nazarı
Ümîd-i kand-i lebiñ ile **Kandehâr**'a gider

Şâh sevenler gibi başına dönüp bir püseriñ (H.E.69/5)
Olmuş **Îrân**'da Vehbî o şeh-i hüsne nöker

Var mı ol âfet-i **Rûm**'uñ 'acabâ misli deyü(H.E.91/6,7)
Rûmeli pâ-zede-i mevkib-i seyrânımdır

Görüp ol mâhı fetîl aldı **Fener**'de Vehbî
Mûm olan yanmaga şem'-i dil-i sûzânımdır

Ruhları püskürme benlerle benekli kâle-i nev (H.E.116/3)
Bender-i hüsnü bu sûretle hemân **Bengâlelenmiş**

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Feleke der mi gülün cûy-ı sirişki var iken(H.E.134/3,5)
Götürür 'âşıkı **Bagdâd**-ı visâle ol Şat

Pek çamurdur bilirim **Kumkapı** meyhâneleri
Vehbiyâ gel **Galata** semtine git etme galat

Bâg-ı hüsnünde ne şebbûy u ne reyhândır hat(H.E.136/1)
Hat-ı reyhânî ile şerh-i **Gülistân**'dır hat

Nakl eylemiş o şüh **Kuruçesme** suyuna(H.E.160/3)
Cûy-ı safâmızıñ hele evvelki âbı yok

'**Arab u Rûm**'da üstâd-ı sühandır Vehbî(H.E.167/9)
'**Acemî** oldu yanında şu'arâsı '**Acem**'iñ

Temâşâ eyle **Ok Meydânı**'nı kaşı kemânım gel(H.E.176/5,6)
Beşiktaş semtidir kâşânemizde râhat eylersin

Baňa dûşîzegân-ı **Sakız**'iñ gabgabra pistânı(H.E.201/7)
Dahi hoş geldi ey Vehbî turunc u portakalından

Âh kim agzım sulandı seyr ederken **Sakız**'ı(H.E.260/1,4)
Buse va'diyle şeker çiynerdi bir tersâ kızı

Korkarım girmez ele tâ **Portakal**'a gönderir
Hasret-i nârenc-i pistânı bu şevk ile bizi

Yer yer hücûm ile alırım sandı **Yergök**'ü (R.4)

Bu cihânıñ mülket-i **Rûm u Firengistân**ını (DÎGER)

Teşnesin suya getirse yine susuz götürür(DÎGER)
Acı muslukda **Kuruçesmeli** Sakkâ-zâde

İstedim baş urmaga bir duhter-i nâzendeye(DÎGER)
Dedi başın derde ugrar semtimiz **Kıztaşı**'dır

Bir zamân Akdeñiz'e yelken ederdin ammâ(DÎGER)
Kapanıp keştî-i dil şimdi **Çatallar**'da yatar

Gehî müslim kıyâfetle bedîdâr(LÜGAZ-İ DÎGER/4)
Gehî şekl-i **Firengîde** nümûdâr

B. Nehir, Dağ ve Deniz-Körfez Adları

Sünbülzade Vehbi'nin ömrünü geçirdiği coğrafyanın zenginliği divanında geçen nehir, dağ, deniz, körfez gibi coğrafya adlarını da zenginleştirmiştir. Divanda Asya'dan Afrika'ya kadar dağ, nehir ve deniz-körfez adlarının yer alması; sanatçının yaşadığı ya da hikâyesini dinlediği coğrafi unsurları yazdığı şiirlerine taşıdığı kanaatine götürmektedir.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen nehir, dağ, çöl, deniz-körfez adları ve divandaki örneklerden bazıları şunlardır:

“Cûdî, Aden, Bahr-I Siyeh, Muhâdiye Bogazı, Nîl-İ Mısr, Mâverâ'ü'nnehr ,Tür, Furât u Dicle, Basra, Şat, Bahr-I Sefîd, Akdeñiz, Kızlimanı, Sahrâ-yı Nîş”

Felek gûyâ kelekdir pîş-i çeşm-i giryenâkimde(DÎGER)
Misâl-i **Şat** akıp 'aşkıyla gitdim sûy-ı Bagdâd'a

Sû-be-sû **Bahr-ı Sefîd**'i geşt ederdin bir zamân(DÎGER)
Zevrak-ı âmâli sokduñ şimdi **Kızlimanı**'na

Bir zamân **Akdeñiz**'e yelken ederdin ammâ(DÎGER)
Kapanıp keştî-i dil şimdi **Çatallar**'da yatar

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

‘Azîz-i Mısr'a cûş-ı Nîl'dir çün mâye-i behcet(H.E.146/11)
Hurûş-ı cûy-ı eşk-i ‘âşıkın cûyândır Yûsuf

Vehbî bu dürr-i nazmımı mengûş etmege(H.E.155/5)
Bahr-ı ‘Aden olursa ‘aceb mi kulak kulak

Belki ma’mûr eder vâlî-i Bagdâd bizi(DİGER)
Dest-i ihsânı ile ba’de harâbü’l-**Basra**

Furât u Dicle-âsâ cûşîş-i eşk-i revânîñla(H.E.26/2)
O şûhuñ cennet-i kûyun behîşt-âbâd-ı Bagdâd et

Ceyş-i gam **Dicle** gibi etdi akın hısn-ı dile (H.E.45/3)
Geldi cûşîşle Hülâgû yine Bagdâd'a meded

Ne tecellî-i Hudâ'dır kef-i eltâfına kim (N.48/4)
Görüne **Tûr**-ı keremde yed-i beyzâ-yı himem

Dedim **Bahr-ı Siyeh**'den ‘azm edince Vehbiyâ târîh (T.28/2)
Zülâlî Mâverâ'ü'nnehr'e deryâdan revân oldu

Reh-i deryâ-yı cûdu etdi meftûh (K. 2/28)
Gelip **Cûdî**'ye indi keştî-i Nûh

‘**Aden**'de görmedim dür-dâne dendânîñ gibi lü'lü'(N.7/105)
Leb-i la'liñ nazîrin bulmadım gitdim Bedaşân'a

Edip yüz aklığı **Bahr-ı Siyeh** suyunda gâzîler (N.12/19)
Olur hükmünde cümle bahr u ber şevketlü hünkârım

C. Kutsal Mekân Adları

Kutsal mekânlara dair kullanımlar, sanatçının dinî inanış ve kültürel birikiminin bir yansımasıdır. Vehbi'nin Divanı'ndaki mekân kullanımlarının çoğunun dinle ilgili olduğu görülmektedir.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen kutsal mekân adları ve divandaki örneklerden bazıları şunlardır:

“*Kâbe kavseyn, Taybe, Tûbâ, Ka'be, Kerbelâ, Merve, Medîne Mekke vü Kuds, Ken'ân, Bedr, İrem, Kevser, Minâ, Firdevs*”

Bu düzdîde nigezle gamzesi ol şûh-ı **Ken'ân**'iñ (N.34/59)
Çeker lemhü'l-basarda sürme-i çeşm-i Zelîhâ'yı

Vehbî nihâl-i kilik-i ser-efrâzımı görüp(H.E.212/7)
Tûbâ 'aceb mi haclet ile etse ser-fürû

Siyeh kemhâ ile pûşîdelenmiş **Ka'be**'dir gûyâ(H.E.244/2)
Ruhuñda turra-i 'anber-feşânîñ öpsem olmaz mı

Görmedik öyle melek-sûreti bu dünyâda(H.E.118/3)
Belki Rıdvân kaçırıp kûy-ı **İrem**'den gelmiş

Sirişk-i tevbe-i 'âsî ile söner dûzah (H.E.40/6)
Sebîl-i Kevser ise cûşîş-i 'ibâdet-i şeyh

Kad-i dilber var iken **Sidre vü Tûbâ** diyerek (H.E.52/4)
Etme vâ'iz yetişir bahsi dırâz ikide bir

Mînâda cilve gösterişi duhter-i reziñ(H.E.73/4)
Sırça sarây içindeki kızlar edâsıdır

Gazâ-yı **Bedr**'i yâd etdirdi tâb-ı berk-i şemsîriñ (T.35/4)
Olup 'ayyûka dek pertev-feşân şevketlü hünkârım

Ser-fürû etmiş saña nev-bâve-i mazmûn verir (N.31/9)
Dest-i **Firdevsî**-i tab'ında kalem **Tûbâ** mıdır

Harîm-i **Ka'be**-i kûyuñda sa'y-i pür-tekâpûlar (N.3/8)
Be-hakk-ı **Merve** 'uşşâka safâ yâ Ahmed-i mürsel

Medîne Mekke vü Kuds-i Şerîf ol mülke dâhildir(N.7/3)
Anıñçün kıbledir dergehleri şâhân-ı devrâna

Hasan zâtında ahsen hem Hüseyin ol sıbt-ı müstahsen (N.2/10)
Tarâvet-bahş-ı hâk-i **Kerbelâ**'dır yâ Resûla'

'Aceb mi Sidre'den bâlâter olsa rif'at-ı şânı (N.1/18)
O kadd-i müntehâ **Taybe** gülistânında **Tûbâ**'dır

Ç. Gezegen, Yıldız Adları

Yıldızlar, gezegenler, gök cisimleri insanlık tarihi boyunca hemen herkesin ilgisini çekmiştir. Bu kavramlar çoğu kez şair ve yazarların eserlerine de konu olmuştur. Sünbülzade Vehbi Divanı da bu kozmik unsurlara çokça yer verilen şiirlerin bulunduğu bir divan olarak dikkat çekmektedir. Divanında gök cisimlerine doğrudan ve dolaylı olarak çeşitli anlamlar yükleyen Vehbi, bunları bazen övgü bazen de yergi malzemesi yaparak kullanmıştır.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen gezegen ve yıldız adları şunlardır:

“Felek, Nihâl, Güneş, Nücûm, ‘Urûc, Mâh, ‘Utârid, Zühre, Hurşîd, Mirrîh, Müşterî, Keyvân, Sipîhr, Mihr, Süreyyâ’, Atlâs, Kamer, Pervîn, Bircîs, Cedy-i, Felek, Nahşeb, Âsitân, Behrâm, Burc-ı Esed, Nesr-iTâ’ir, Ferkadân, Sühâ, Âsumân, Âfitâb, Zülâl, Hilâl, Kehkeşân, Kevkeb-i Şi’râ, Kutb-ı Felek, Sadr-ı Pervîn, Nesr-i Felek, Ahter, Kevkeb, Nahşeb,

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Kehkeşân, Cârûb-ı Âsitân, Kutb-ı Çarh, Mâhtâb, Zâtü'l-Burûc, Hurşîd, Encâm, Necm-i Seherî, Burc-ı Hût, Kabâ-yı Sûzenî, Necm-i Gîsûdâra, Meh-i Nahşeb”

Felek ser-geşte-i ser-der-hevâsı (K. 2/15)

Melek âşüfte-i nûr-ı likâsı

Nihâlınden düşeydi hâke sâye (K. 2/20)

Olurdu zerreler hurşîd-pâye

‘Aceb mi ebr olursa sâyebânı (K. 2/21)

Güneşden sakınır Mevlâ'sı anı

‘**Urûc** etdikde evvelki semâya(K.3/26)

Kef-i ihsânına **Mâh** açdı aya

İkincide ‘**Utârid** aldı hâme(K.3/27)

Yazardı şevk ile teşrîf-nâme

Üçüncüye edince ‘azm ü âheng(K.3/28)

Safâdan **Zühre** aldı destine çeng

Beşincide düşüp pâyma **Mirrîh**(K.3/30)

Hemân olmuşdu na'l-i esbine mîh

Çün altıncıda kıldı ‘arz-ı cevher(K.3/31)

Melekler **Müşterî**'si çıkdı yek-ser

Yedinci üzre oldukda şitâbân(K.3/32)

Aña meş'al-keş-i nûr oldu **Keyvân**

Fürûg-ı tâc u taht-ı kâmrânî (K.4/5)

Sipihriñ kevkeb-i sâhib-kırânı

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

Felekler müşteri ol nûra cümle nakd-i encümle (N.1/10)
Ki es'adı şeref-bahşende-i çeşm-i **Süreyyâ**'dır

Döşendi 'abkarî-i çarh-ı **Atlâs** reh-güzârında (N.1/21)
Ki nakş-ı pâyı revnak-bahş-ı ferş-i 'arş-ı a'lâdır

Dü-nîm olmakdan eyler mi tereddüd pîşgâhında(N.1/24)
Kamer âmâde-i yek-cünbiş-i engüşt-i îmâdır

Nücûm-ı lem'a-pâş-ı ihtidâdır âl ü ashâbîñ (N.1/43)
Sipîhr-i a'zam-ı şer'îñde nûr-ı çeşm-i dünyâdır

'**Utârid** müşteri çıkdı saçdı nakdini **Pervîn** (N.5/8, 9)
Yerâ'am 'arz edince kâle-i zer-dûz-ı 'irfânı

Esed bâm-ı semâda bîm-i şemşîr ile lertzândır (N.5/19)
Nola **Cedy**-i felek biñ cân ile olursa kurbânı

Meger zer-mîhdir **Mirrîh** kim düşmüşdü na'lindenC(N.5/27)
Basınca fark-ı mihre pâyn esb-i çarh-ı cevânî

Bu hüsn ü cezbeler üftâde eyler mâh-ı Ken'an'ı(N.7/106)
'Aceb mi mâh-ı **Nahşeb** düşse ol çâh-ı zenahdâna

'**Utârid** hâme-i Behrâm ile seyf âyetin yazsın (N.15/39)
O tîg-i rûşen-i **Cevzâ**-nitâk-ı hûn-feşân üzre

Necm-i bahtım **Zühre**-i çengîye döndü şevk ile (N.18/33)
Devr-i ihsânîñda herkes bendeñi raksân bulur

Şâh-ı ma'âlî-menkabet mâh-ı **Süreyyâ**-menzilet (N.22/16)
Hurşîd-i nûrânî-sıfat leşker-keş-i encüm-hadem

Gülistân-ı cihân ser-sebz ü şâd-âb oldu lutfuñla (N.27/2)
Zülâl-i şefkatiñdir âb-ı rûy-ı mülk-i ‘Osmânî

Korkarım bu şerm ile birgün meh-i **Nahşeb** gibi(N.35/37)
Çâh-ı **Nahşeb** ola cây-ı inzivâ-yı âfitâb

Kehkeşân-ı hırmen-i ihsânı olmak şevkine(N.35/40)
Gösterir zerdî-i rûyun kehrübâ-yı âfitâb

D. Efsanevî Yeradları

Sünbülzade Vehbi'nin, efsanevi yer adlarının bulunduğu sınırlı sayıda şiiri mevcuttur. Bunlarda da özellikle “Kaf Dağı-Anka” mazmununu tercih etmiştir. Efsanevî yeradlarına dair olan kullanımlara aynı zamanda sanatçıların etkilenme süreçlerinin bir göstergesi olarak da bakılabilir.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen efsanevi yer adları şunlardır:
“*Kâf*, *Hovernak*”

Ol Hümâ-himmet vezîr-i **Kâf**-temkîniñ bu dem (H.E.14/9)
Zıll-i lutfu sâye-i şebâl-i ‘Ankâ'dır baña

Gerçi pervâz-ı bülend etmege bâl açmış idi(H.E.114/4)
Lâne-gîr oldu varıp **Kâf**'da ‘Ankâ-yı heves

Şikeste-bâl ile nezdinde dil ol **Kâf**-ı temkîne(H.E.127/9)
Piristû-yı hayâliñ lâne-i ‘Ankâ'ya kondurmuş

‘Ulüvv-i himmetiñ kûh-ı bülend-i **Kâf** ile hem-ser (N.34/35)
Felek dergâhıña cârûb eder şebâl-i ‘Ankâ'yı

Hoşâ ‘ulvî binâ kıldı bu nev-tarh-ı hümâyûnu (T.6/2)
Hovernak revnakın verdi bülend-eyvân-ı bünyânı

Sonuç

18. yüzyılın önemli şairlerinden olan Sümbülzade Vehbi'nin divanı taranarak yapılan bu çalışmada sanatçının kullandığı yer adlarının çoğunun hayatını geçirdiği sahaya ait olduğu görülmektedir. Divanı, onun yaşadığı coğrafyadan birçok iz taşımaktadır. Osmanlı Devleti'nin birçok şehrinde görev yapmış olan Vehbi, şiirlerinde bu şehirlerden bahsetmiştir. Kadılık vazifesi vesilesiyle bulunduğu Anadolu, Rumeli ve Arap coğrafyasına ait yer adları divanında yer alan şiirlerinde oldukça fazladır. Sümbülzade Vehbi, eserlerinde hayalî bir çevreden ziyade reel bir çevreyi yansıtmıştır.

Sümbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yer adlarının % 38.27'sini ülke, şehir ve bölge adları oluşturmaktadır. Bu adlar, divanda toplamda 421 kez geçmektedir.

Sümbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yer adlarının %2.18'ini nehir, dağ ve körfez adları oluşturmaktadır. Bu adlar, divanda toplamda 24 kez geçmektedir.

Sümbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yer adlarının %5.8'ini kutsal mekân adları oluşturmaktadır. Kutsal mekânların yeradı olarak kullanılmalarında klasik edebiyat geleneğinin etkisi açıktır. Bu adlar, divanda toplamda 58 kez geçmektedir.

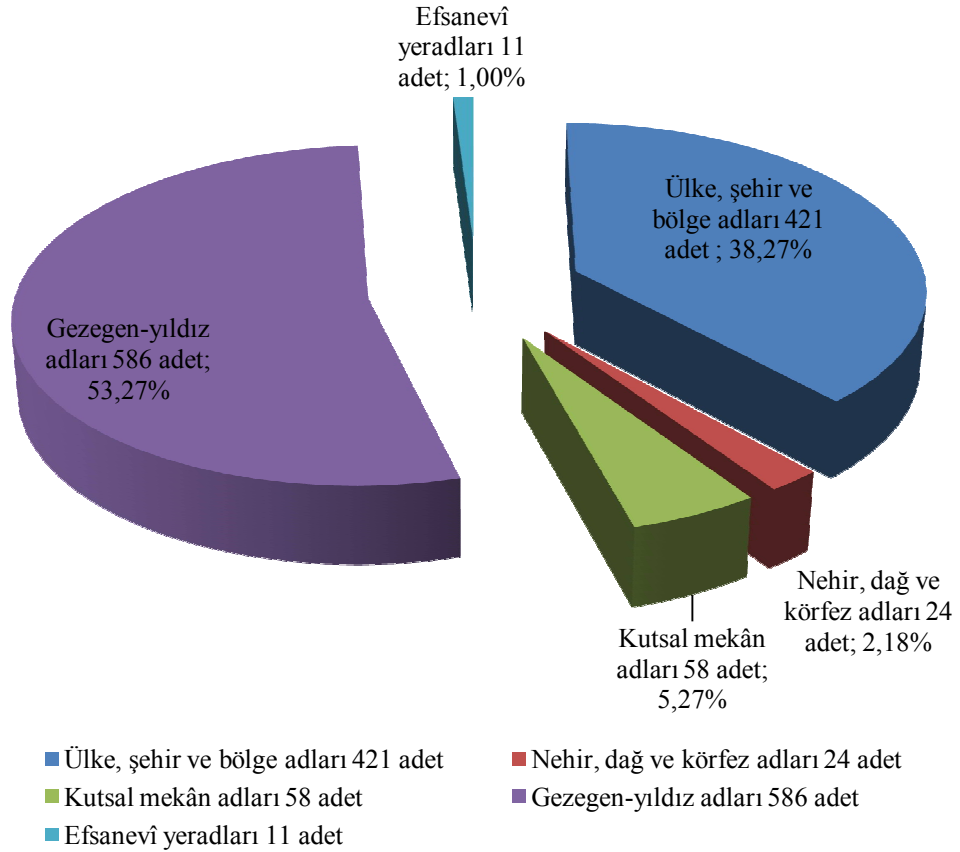
Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yeradlarının %53.27'sini gezegen-yıldız adları oluşturmaktadır. Bu adlar, divanda toplamda 586 kez geçmektedir.

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda geçen yeradlarının %1.'ini efsanevi yer adları oluşturmaktadır. Bu adlar, divanda toplamda 11 kez geçmektedir.

Sünbülzade Vehbi'nin divanında kullandığı yer adlarının büyük bölümü gök cisimleri ve yerleşim yeri adlarından oluşmaktadır. Yerleşim yeri adlarının sıklığı Sünbülzade'nin gerek vazife gerekse eğitim hayatı sebebiyle oldukça geniş bir coğrafyada gezmesiyle ilişkilendirilebilmektedir. Öte yandan gök cisimleri yani gezegen, burç, yıldız adları gibi unsurların divandaki şiirlerde en fazla malzemeye sahip olması ise şairin bu alandaki merakı ve bilgisiyle ilgilidir. Geçmişten bugüne birçok şair şiirinde, gezegenlere ve yıldızlara sembolik vasıflar isnad etmişlerdir. Vehbi'nin bu birikimden haberdar olduğu yaptığı göndermelerden anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak; Sünbülzade Vehbi'nin yerleşim yeri, gezegen- yıldız adları, kutsal mekân adları ve efsanevi yeradları kullanımı konusunda geleneksel kullanıma uyduğu görülmektedir

Sünbülzade Vehbi Divanı'nda Geçen Yer Adlarının Grafiği

Şekil 1. Sünbülzade Vehbi Divanı'nda Geçen Yer Adlarının Yüzdeleri

Kaynakça

AKÜN, Ömer Fâruk, 1970, 'Sünbülzade Vehbi'. İslâm Ansiklopedisi, C.XI, MEB. Yayınları, İstanbul.

BEYZÂDEOĞLU, Süreyya, 2000, Sünbülzade Vehbi. Şule Yayınları, İstanbul.

DEVELLİOĞLU, Ferit, 2010, Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat. Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

GIBB, Wilkinson, 1996, Osmanlı Şiir Târîhi. III-V, (Çeviren: Ali Çavuşoğlu), Akçağ Yayınları, Ankara.

KURU, Selim Sırrı, 2010, Sünbülzade Vehbi Mad. TDV İA; C:38, s.140-141, TDV Yayınları, İstanbul.

MUALLİM NÂCÎ, 1995, Osmanlı Şâirleri. MEB Yayınları, Ankara.

ONAY, A. Talat, 2009, Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı. Haz. Cemal Kurnaz. H Yayınları, İstanbul.

PALA, İskender, 1995, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü. Akçağ Yayınları, Ankara.

ŞAHİN, İbrahim, 2015, Adbilim. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi
Cilt:IV/Sayı:XIII/Aralı/MMXVII

Academic Journal of History and Idea
Volume:IV/Number:XIII/December/MMXVII

ISSN:2148-2292.

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ И МЫСЛЬ

Elbir/atdd/0000-0002-8865-1240- Kahve/atdd/ 0000-0001-6818-5759

Makale Başv. Tarihi:28/10/2017

Makale Y. Kabul Tarihi:15/12/2017

YENİKALE, Ahmet, 2012, “Sünbül-zâde Vehbi Divanı”.
Yayımlanmamış çalışma. Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi. Erişim
için bkz: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10651,sunbul-zade-vehbipdf.pdf?0>, Erişim: 20/10/2017.